

“महाराष्ट्र परिचय केंद्र, नवी दिल्ली, गोवा येथे मराठी भाषिकांसाठी विविध भाषिक उपक्रम सुरु करणे” हा नवीन उपक्रम राज्य मराठी विकास संस्थेमार्फत सुरु करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

मराठी भाषा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : मपकें-२०२३/प्र.क्र.१६/भाषा-३

नवीन प्रशासन भवन, ८वा मजला,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : १३ जुलै, २०२३

प्रस्तावना :-

मराठी भाषेचा प्रचार व प्रसार हे मराठी भाषा विभागाचे मुख्य धोरण आहे. सदर धोरणाशी सुसंगत पारंपारिक पद्धतीने प्रचार / प्रसार करण्याबरोबर त्याला आधुनिक तंत्रज्ञानाची जोड देऊन विविध माध्यमांचा वापर करून मराठी प्रचार / प्रसार विषयक कार्यक्रम महाराष्ट्र राज्याबाहेर आयोजित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

अन्य राज्यात असलेल्या मराठी भाषकांसाठी विविध भाषिक उपक्रम करण्याची तरतूद राज्य मराठी विकास संस्थेच्या घटनेत आहे. सदर तरतूदीच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र परिचय केंद्र, नवी दिल्ली व गोवा यांना मराठीच्या प्रचार-प्रसारासाठी खालील कार्यक्रम आयोजित करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून प्रत्येकी रु. १० लक्ष इतका निधी राज्य मराठी विकास संस्थेच्या निधीतून देण्याच्या उपक्रमास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

१. परिचय केंद्राच्या अखत्यारीतील मराठी भाषा व साहित्य यांचा प्रचार-प्रसार व संवर्धन यासाठी सतत कार्यरत राहून बहुमूल्य योगदान देणाऱ्या स्थानिक पातळीवरील मराठी भाषा संवर्धक, अभ्यासक, संशोधक, लेखक, साहित्यिक यांचा सत्कार करून गौरव करण्यात यावा.
२. परिचय केंद्रानी मराठीच्या प्रचार व प्रसाराकरिता विविध स्पर्धा योजणे, प्रसारमाध्यमांतून प्रचार करणे, पुस्तके व कोश यांबाबत चर्चा, परिसंवाद, व्याख्याने इत्यादी उपक्रम योजावेत.
३. परिचय केंद्रानी त्यांच्या अखत्यारीतील, मराठी भाषेचा प्रचार, प्रसार व संवर्धन यासाठी विविध मार्गांनी स्वयंप्रेरणेने काम करणाऱ्या व्यक्ती/संस्था यांच्या कार्यास प्रोत्साहन देण्यासाठी त्यांच्या कार्याचा गौरव / सत्कार करावा.
४. परिचय केंद्रानी मराठी भाषेचा प्रचार, प्रसार या उद्दिष्टांसह रोजगाराभिमुख उपक्रमातून जास्तीत जास्त तरुण पिढीला आकर्षित करण्यासाठी कार्यक्रमाचे आयोजन करावे.

५. परिचय केंद्राने त्यांच्या अखत्यारीतील विभागात मराठीचा प्रचार/प्रसार ऑनलाईन पद्धतीने प्रभावीपणे ऑनलाईन कार्यशाळा आयोजित कराव्यात.
६. परिचय केंद्रानी त्यांच्या अखत्यारीतील विभागात सकस साहित्याची नव्या माहितीची, आधुनिक विज्ञान व तंत्रज्ञानाची मराठीतील पुस्तके वाचकांपर्यंत पोहोचविण्याच्या हेतूने राज्यभर कार्यक्रम आयोजित करावे.
७. परिचय केंद्रानी मराठीच्या प्रचार/प्रसारासाठी अभिनव कल्पना सादर करून त्याप्रमाणे ऑनलाईन/प्रत्यक्ष कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात यावे.
८. परिचय केंद्रानी मराठी भाषेचा वापर याबाबत व्याख्याने, चर्चासत्रे, परिसंवाद, कार्यशाळा, सादरीकरणे यांचे आयोजन करावे.
९. मराठी सुलेखन, सुंदर मराठी हस्ताक्षर स्पर्धा व संबंधित कार्यशाळांचे आयोजन करावे.
१०. परिचय केंद्रानी मराठी भाषेच्या सर्वांगीण विकासासाठी कार्य करणाऱ्या निःस्पृह व्यक्तींना आणि त्यांनी निर्माण केलेल्या संस्थाना किंवा प्रकल्पांना भेट देणे.
११. परिचय केंद्रानी मराठी भाषा विभागाची विविध संकेतस्थळे, क्षेत्रीय कार्यालयांची संकेतस्थळे, भाषा संचालनालयाने व महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळाने तयार केलेल्या भ्रमणध्वनी उपयोजकाबद्दल (मोबाईल ॲप) याबाबतची माहिती सर्व सामान्यांना व्हावी या दृष्टीने सर्व क्षेत्रीय कार्यालयांनी विविध माध्यमातून याबाबतची माहिती प्रसारीत करावी.
१२. महाराष्ट्र शासनाकडून उपलब्ध करून देण्यात येत असलेल्या अर्थसहाय्याचा विनियोग केवळ मराठी भाषा आणि साहित्य विषयक आयोजित करण्यात येणाऱ्या विविध उपक्रमांसाठीच करण्यात यावा.
१३. संचालक, राज्य मराठी विकास संस्थेकडून या उपक्रमाची अंमलबजावणी करण्यात येईल. महाराष्ट्र परिचय केंद्र नवी दिल्ली व गोवा यांना संचालक, राज्य मराठी विकास संस्थेकडून उक्त रक्कम वरील निकषानुसार अंमलबजावणी करण्यासाठी माहिती व जनसंपर्क विभागामार्फत अदा करण्यात येईल.
१४. वरील निकषानुसार संबंधित परिचय केंद्रे कामकाज करतात किंवा कसे याचा आढावा संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था व संचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय हे घेतील.
१५. राज्य मराठी विकास संस्थेने वितरीत अनुदानाच्या खर्चाचा तपशील व उपयोगिता प्रमाणपत्र विहित कालावधीत व विहित विवरणपत्रात वेळोवेळी घ्यावे. तसेच संबंधित परिचय केंद्रांनी केलेल्या कार्यक्रमाचा तपशील उपलब्ध करून शासनास सादर करावा.
१६. “महाराष्ट्र परिचय केंद्र नवी दिल्ली/गोवा येथे मराठी भाषिकासाठी विविध भाषिक उपक्रम सुरु करणे” या नावाने नवीन उपक्रम म्हणून राज्य मराठी विकास संस्थेने सदर उपक्रम सुरु करावा.

१७. अर्थसहाय्य मंजूर करण्यात आलेल्या संस्थेकडून त्यांनी केलेल्या खर्चाबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र तसेच त्यांनी केलेल्या खर्चाचा सविस्तर हिशोब घेण्याची जबाबदारी संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था यांची राहिल.

२. अन्य राज्यात असलेल्या मराठी भाषकांसाठी विविध भाषिक उपक्रम करण्याची तरतूद राज्य मराठी विकास संस्थेच्या घटनेतील तरतूद क्र. १३ मध्ये आहे. त्यामुळे सदर उपक्रमावरील होणारा खर्च राज्य मराठी विकास संस्थेकडील “मागणी क्रमांक झेडएफ-२, २२०५ कला व संस्कृती, (००) १०२ कला व संस्कृती प्रचालन, ०२ कार्यक्रम, (०२) (०१) राज्य मराठी विकास संस्था (कार्यक्रम), ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर) (२२०२ ३२०५) या लेखाशीर्षाखाली मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

३. “महाराष्ट्र परिचय केंद्र, नवी दिल्ली, गोवा येथे मराठी भाषिकांसाठी विविध भाषिक उपक्रम सुरु करणे.” या नावाने, नवीन उपक्रम म्हणून राज्य मराठी विकास संस्थेने सदर उपक्रम सुरु करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२३०७१३११५४१०७९३३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ऐश्वर्या नि. गोवेकर)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा.सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव/स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा.सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव/स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.विरोधी पक्षनेता, विधान सभा/विधान परिषद, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,

६. मा.समिती प्रमुख व सदस्य, मराठी भाषा समिती, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई,
७. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
९. प्रबंधक, लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त कार्यालय, मुंबई,
१०. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई,
११. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
१२. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई,
१३. सर्व मंत्रालयीन विभाग
१४. सर्व विभागीय आयुक्त,
१५. सर्व जिल्हाधिकारी,
१६. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
१७. भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, बांद्रा, मुंबई,
१८. अध्यक्ष / सचिव महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई,
१९. अध्यक्ष / सचिव, महाराष्ट्र राज्य विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई,
२०. संचालक / प्रशासकीय अधिकारी, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई,
२१. मराठी भाषा विभाग / सर्व कार्यासने,
२२. महाराष्ट्र परिचय केंद्र, नवी दिल्ली, गोवा
२३. निवडनस्ती भाषा-३.